

Petter Yran
Kirkeveien 78 B
0364 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Silke Hansen, 33371199

Svar på søknad om dispensasjon - Fugløyrogn naturreservat - Larvik kommune- 4088/11/1 – bryggeanlegg

Saksopplysninger:

Petter Yran søkte Larvik kommune 19.07.1994 om å bygge en tradisjonell trebrygge med steinfylling som er 2,5 m lengre enn den gamle slik at den når en vanndybde på 1,5 m. Fylkesmannen gav dispensasjon fra verneforskriften 26.07.1994 for utvidelse og utbygging av Tønsbergbryggen som omsøkt. Ombygging av bryggen ble godkjent av Larvik kommune 5. des. 1994.

I brev datert 15.05.1995 opplyser Petter Yran bl.a.:

Bryggebyggerne har også laget en liten vinkel ytterst på brygga som ikke var med på min tegning. De begrunner det med at den elles kunne velte, bl annet fordi de mistet en brygge rett innenfor, bygget på samme måte med stor sten. Vinterstorm og lavvann er sjelden, men da kan det grave under brygga og da trengs «side støtte». Alle stenene er boltet sammen.

Ifølge egne opplysninger har Petter Yran i 2013/2014 fylt ut trekanten i vinkelen med en trebrygge som ble tatt av sjøen vinteren 2017/2018. Våren 2019 foregår byggevirksomhet på Fugleøyrogn. Fylkesmannens miljøvernavdeling får melding om det og tar kontakt med Petter Yran. Han opplyser i epost datert 30.03.2019 at han bygger en ny trekant i stein:

Trebrygga ble «blåst» bort forrige vinter. En trebrygge er jo hul og svellen bryter den løs. Mao, jeg må gjøre den massiv i samme størrelse. Grunnen til at jeg bygde trebrygga var at det var for grunt for motoren hvis jeg skulle legge ribben (115hk) longside med motoren inne i hjørnet. Den har da i mange år ligget på utsiden som vist på tegning, -og ligger da svært utsatt ved mye vind/bølger. Den må dras ut på steinen øverst i tegningen og er da ikke så lett å håndtere for en gammel mann, hvis jeg skal på fastlandet igjen (ble 76 i går).

Fylkesmannen konkluderer i en epost av 15.04.2019 at tiltaket ikke er tillatt etter verneforskrift og at Yran må søke om dispensasjon.

Petter Yran søker Fylkesmannen i Vestfold og Telemark om dispensasjon fra vernereglene for utvidelse av steinbryggen 15.05.2019. Han opplyser i søknaden at bakgrunnen for å legge på en vinkel var for å øke sikkerheten.

Bryggen som er bygd i 1994/95 er en betong- og steinbrygge. Bryggens lengde er 10,25 m (opplysninger i epost fra Petter Yran 2.8.2019 og 9.8.2019). Det er lagt på en vinkel/«hammer» på ca. 1,9 m (total bredde ca. 3,5 m) og en trekant i vinkelen på ca. 4 m² (2013/2014 og 2019). Hensikten er tryggere og enklere ilandstigningsforhold.

Ut fra våre arkiv kan vi ikke se at vinkelen på bryggen eller trekanten har blitt tatt opp av myndighetene. Larvik kommune bekrefter i brev datert 14.08.2019 at det ikke har vært saksbehandling eller ny vurdering av bryggeanlegg etter 5. des. 1994, og skriver:

Bryggen er godkjent 9,5 meter fra stein/betongbrygge og er en rett brygge, det er ikke tidligere godkjent en vinkel på utsiden av bryggen.

Vurderinger:

Av vernebestemmelsene § 3 for Fugleøyrogn naturreservat pkt. 3 går fram at «*Det ikke må iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, andre varige eller midlertidige innretninger,...*» Endring og utvidelse av bryggen, vinkelen/hammeren og trekanten i vinkelen faller innunder dette, og må behandles etter verneforskriften og naturmangfoldloven. Tiltaket er utført. Behandlinga vil prinsipielt være den samme som om søknaden ble sendt før tiltaket ble gjennomført.

I tillegg rammes utvidelsen av bryggen også av byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen, jf. plan- og bygningsloven § 1-8. Det er kommunen som er myndighet for dette regelverket. Vurderingene etter disse to regelverk skjer uavhengig av hverandre. Ifølge naturmangfoldloven § 48 skal vedtak først fattes etter verneforskriften.

Verneformålet med fredningen av Fugleøyrogn naturreservat er «*å bevare en tilnærmet urørt holme, samt tilgrensende sjøområder, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Området er egenartet ved å ha særlig verdi som hekkeområde for sjøfugl, og som trekk- og overvintringsområde for vannfugl.*» Fugleøyrogn er omkranset av Mølen fuglefredningsområde som er et mye større verneområde og et viktig trekk- og overvintringsområde for vannfugler, spesielt for overvintrende dykkender. Dette underbygger viktigheten av Fugleøyrogna som biotop og verneområde. Fugleøyrogna er fredet som naturreservat som er et strengere verneregime enn et fuglefredningsområde. Vernebestemmelsene for Fugleøyrogna regulerer ferdsel i området. Av hensyn til fuglelivet er ferdsel på land og på sjø i reservatet forbudt i tiden fra 15. april til og med 15. juli, dvs. vernemyndighetene mener det er svært viktig å regulere ferdsel i området. I verneformålet er Fugleøyrogn omtalt som en «*tilnærmet urørt holme*», noe som underbygger en streng holdning til inngrep og ferdsel på øya.

På den andre siden er bestemmelsene ikke til hinder for grunneiers og hytteeiers bruk og ferdsel, men i tiden med ferdselsforbud er hytteeiers «*ferdsel begrenset til de nærmeste områder rundt bebyggelsen og til og fra bryggeanlegg, både til lands og til vanns.*» Etter Fylkesmannens vurdering vil det å bygge en større brygge som kan brukes med større båt kunne føre til noe økt trafikk til øya/hytta og strider derfor mot verneformålet.

Søknaden om dispensasjon fra vernevedtak må behandles etter naturmangfoldloven §§ 8-12 og § 48. Sistnevnte paragraf åpner for at «*forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.*» Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter M106-2014 gir bl.a. føringer for hvordan § 48 i naturmangfoldloven skal tolkes og praktiseres. Generelt skal bestemmelsen være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på

vernetidspunktet. Utvidelse av en brygge kan ikke anses å være et slikt tilfelle siden dette er et alminnelig og utbredt utviklingstrekk.

De spesielle strømforholdene på østsiden av øya med grunne bunnforhold mellom Mølen og Fugløyrogn og mellom Fugløyrogn og Fugløya gjør dette til et attraktivt sted for næringssøk for fugler i området. Fugløyrogn er også hekkeplass for bl.a. ærfugl, måker og terner. Selve byggetiltaket med utvidelse og ombygging av bryggen vil kun gi en lokal negativ påvirkning av fuglelivet gjennom endrete strømningsforhold og behov for mudring/utfylling ved bryggen. På den andre siden legger utvidelsen av bryggen til rette for at øya benyttes av flere personer og i større deler av året. Dette er i strid med verneforskriften for Fugløyrogn som skal tas vare på som tilnærmet urørt holme/øy med regulert ferdsel. Selv om påvirkningen av den utvidete brygga vil være lokal vil den ikke kunne karakteriseres som «*bagatellmessig inngrep eller forbigående forstyrrelser*» siden endra strømningsforhold sannsynligvis vil kreve nye søknadspliktige mottiltak (mudring/utfylling) og den ombygde og utvidete bryggen vil være der permanent. Fugløyrogn er med en lengde på ca. 315 m og bredde på ca. 135 m en liten øy/holme og selv små inngrep vil derfor være relativt synlige eller merkbare. Enkelte områder har fram til i dag «vernet seg selv» fordi naturforhold gjør disse utilgjengelige. Fugløyrogn er et nærmest urørt område med strengt vern som naturreservat. Vernemyndighetene bør ikke legge til rette for en teknisk utvikling med bl.a. større båter. Kunnskapsgrunnlaget om eventuelt berørte verneverdier vurderes som god nok for å behandle denne søknaden.

Naturmangfoldlovens § 48 åpner også for å gi dispensasjon når sikkerhetshensyn gjør det nødvendig, selv om tiltaket er i strid med verneformålet og kan påvirke verneverdiene. I 1994 søkte hytteeieren om endring av den eksisterende Tønsbergbryggen og begrunnet dette med behovet for større sikkerhet. Dette ble det tatt hensyn til ved Larvik kommunes tillatelse for ombygging av bryggen der sikkerhet er et sentralt vurderingsmoment: «*Ombygginga av brygga vil føre til sikrere ilandstigingsforhold.*»

I Fylkesmannens behandling av saken i 1994 er det akseptert at hytta skal brukes og at «*Brygga er nødvendig for adkomsten til øya og hytta.*» Videre vurderte Fylkesmannen at «*Nåværende brygge er av rimelig god utførelse og plasseringen er gunstig også i forhold til verneinteressene.*» Fylkesmannen sa ikke noe direkte om behov for endring av bryggen av sikkerhetsmessige grunner. Men vi vurderte at eventuelle endrete strømningsforhold lokalt rundt bryggen og med dette oppgrunning/utgraving i sjøen ikke er «*av så vesentlig betydning i forhold til reservatet at det er i strid med verneformålet. Hvis det skulle bli oppgrunning/utgraving i sjøen rundt brygga som medfører behov for mudring/utfylling, må det søkes om tillatelse av dette, ettersom det er tale om å gripe inn i forhold til naturlige prosesser som er satt i gang. Når det gjelder bryggas nye utseende regner vi det for å være av mindre betydning i dette tilfelle.*» Når utforminga av bryggen blir noe lengre og har vesentlig endret utforming i forhold til søknaden i 1994, er endringen av strømningsforhold større og sannsynligvis også behovet for mudring/utfylling. Yran skriver noe om dette i sin søknad datert 15.5.2019: «*Hele området langs syd siden av brygga er blitt litt grunnere med årene og jeg har skaffet en større båt.*»

Når det gjelder sikkerhetshensyn skal også nødvendigheten vurderes. Søkeren er eier av en fritidshytte i et verneområde. Å kunne besøke en hytte i fritiden gjennom hele året, i ulikt vær og gjennom hele livet, f.eks. med små barn, når man er gravid eller i høyere alder, er ikke en nødvendighet, men kan være et ønske. Likevel må det her tas inn i vurderingen at hytta ligger på en øy i et område som kan være utsatt for ulikt vær. Forholdene som var ved vernetidspunktet må være utgangspunkt for hva hytteeieren kan forvente som en ytre ramme for å bruke hytta inkludert tilkomst med båt. Bestemmelsen i § 48 i naturmangfoldloven påpeker også eget ansvar for sikkerhet, og er «*ikke ment å svekke den enkeltes plikt til egen aktsomhet, for eksempel ved ferdsel i*

fjellet.». Fylkesmannen mener at det er tatt rimelig hensyn til behovet for sikkerhet ved første behandling i 1994, og at det ikke er grunnlag for å gi tillatelse til ytterligere endringer og utvidelse av bryggen av sikkerhetsmessige grunner. Dersom bryggen hadde hatt en utforming slik som omsøkt og godkjent i 1994, kunne båten ligge på langs med bryggen enten på nord- eller sørsiden med motoren ytterst i dypt vann. Søkeren skriver også noe om dette i søknaden datert 19.7.1994: «*Med en trebrygge kan man gå inntil med siden i le av bølgene fra nord, og sikkerheten blir bedre.*»

Bygging og utvidelse av brygger i strandsonen og i verneområder er en velkjent og stadig økende utfordring i mange kystområder, og er sett på som problematisk og omdiskutert i mange kommuner og verneområder. Behandling av denne saken vil skape presedens for framtidige saker og dette har, i tillegg til de konkrete vurderingene, stor betydning for behandlingen av denne saken.

Etter § 69 i naturmangfoldloven kan Fylkesmannen «*pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.*» Fylkesmannen kommer til å følge opp saken videre etter naturmangfoldloven.

Oppsummering

I behandlingen av saken er det lagt stor vekt på at verneformålet er å bevare en tilnærmet urørt og liten øy/holme der det er viktig å regulere ferdsel, føre-var-prinsippet for å forebygge negativ påvirkning av verneverdiene og at det ikke er nødvendig med ytterligere sikkerhetstiltak for tilkomst til en fritidshytte. Utover det er behandlingen av denne saken generelt viktig for andre verneområder, særlig naturreservater som har et strengt verneregime, ved å skape presedens. Inngrepet er lokalt, og samlet sett relativt lite, men kan være grunnlag for en negativ utvikling av verneinteressene i dette og andre viktige verneområder.

Vedtak

Søknaden fra Petter Yran om utvidelse og endring av bryggen er avslått etter verneforskriften for Fugløyrogn naturreservat og naturmangfoldloven § 48. Utvidelsen og endringen av bryggen er i strid med verneforskriften for Fugløyrogn naturreservat.

Klagerett

I henhold til forvaltningsloven kan det klages på vedtaket. En eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet og sendes Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Klagefristen er normalt tre uker fra det tidspunktet mottakeren har fått kjennskap til vedtaket.

Med hilsen

Elisabeth Rui
direktør miljøavdelingen

Silke Hansen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn v/Jørn Lindseth, jorn.helge.lindseth@miljodir.no
Larvik kommune v/Tom Mangelrød, postmottak@larvik.kommune.no